

Cok Harteveld, manager Van den Berg Roses in Kunming:

'Voor Chinezen is alles nieuw'

Met zijn goedkope arbeid en groeiende afzetmarkt biedt China groeikansen voor Nederlandse telers en toeleveranciers. 'Maar het gaat zeker niet vanzelf', zegt Cok Harteveld, manager op de rozenkwekerij van Van den Berg Roses in Kunming in het zuidwesten van China. 'Wat je vooral parten speelt is het gebrek aan kennis, niet alleen bij de medewerkers, maar ook bij installateurs en toeleveranciers. Je moet er continu bovenop zitten, anders gaat het mis.'

Joost van Kasteren
bloemisterij@hortipoint.nl

We draaien van de betonweg af een smal, onverhard dijkweggetje op met bomen aan beide kanten. Een bocht naar links geeft uitzicht op de splinternieuwe rozenkas van 35.000 m² van Van den Berg Roses. Met een nokhoogte van vijf meter een imposant gezicht, zeker vergeleken met de smalle, lage boogkassen van de Chinese kwekers.

Aan het uiteinde van de foliekas wordt nog gebouwd. Een tiental Chinezen balanceert op het stalen frame om de kunststof over de volle breedte van de kap te trekken. Het moet opnieuw, want de

buitenkant van de folie zit aan de binnenkant en dat is niet zoals het hoort.

Onderwijl rijdt een vrachtwagen de kas in om een lading grind te storten. Met de hand wordt die in kunststof goten geschepd. Daar bovenop komt een teeltlaag Cocopeat, gemalen schalen van kokosnoten. Het water komt uit de naastgelegen rivier en wordt opgeslagen in twee bekkens van elk 1.500 kuub.

Licht is er ruim voldoende. Kunming ligt op dezelfde breedte als Cairo (Egypte), maar omdat het boven 1.500 meter ligt is het tamelijk koel. 's Winters

1

2

3

1. Briketten kokosturf worden losgemaakt en bevochtigd. Deze Cocopeat vormt de teeltlaag in de kunststof goten.
2. De 35.000 m² foliekas van Van den Berg Roses is met een nokhoogte van 5 meter erg hoog voor Chinese begrippen.
3. Medewerksters planten de eerste rozenplantjes in de teeltgoten.

Manager Cok Harteveld: „China is een enorme markt, terwijl er nauwelijks goede rozen worden geteeld.”

is het zo koud dat je moet stoken. Met steenkool. „Dat kende ik alleen nog uit de verhalen van mijn opa”, zegt manager Cok Harteveld.

Het is eigenlijk bij toeval dat Van den Berg in Kunming is neergestreken. „In september 2005 ben ik met een handelsdelegatie naar China geweest”, vertelt Arie van den Berg. „Meer als een uitje dan dat ik concrete plannen had. De eerste avond al kwam ik Nic Pannekeet tegen, die al veertien jaar in China zit. Ik heb zijn showkas bezocht en raakte gaandeweg enthousiaster over de mogelijkheden. Er is een enorme afzetmarkt, terwijl er nauwelijks goede rozen worden geteeld.”

Veel thee drinken

Het opzetten van een moderne kwekerij had heel wat voeten in de aarde. Er moesten vergunningen worden aangevraagd en voldoende grond worden gevonden. Dat betekende voor Van den Berg vooral veel thee drinken met overheidsdienaars.

In de regio Kunming wordt de grond heel intensief gebruikt, niet alleen voor bloemen, maar ook voor groenten en rijst. Van den Berg: „Grond in China is eigendom van de overheid en kun je alleen huren; in ons geval voor een periode van dertig jaar. Als je de grond wilt overnemen van de boeren moet je ze schadeloos stellen en een baan aanbieden, vaak ook de rest van de familie.”

Halverwege 2007 kon de eerste spa de grond in en rond februari, maart dit jaar zullen de eerste rozen worden gesneden. Voor de financiering is een bijdrage verkregen uit het Programma Stimulering Opkomende Markten (PSOM) van de Nederlandse overheid.

Van den Berg is ook agent voor Olij Roses uit De Kwakel. In een afgesloten deel van de kas zullen circa zeventig variëteiten worden geteeld om te kijken hoe ze zich houden onder Chinese omstandigheden. In de showkas kunnen de lokale kwekers zien welke variëteiten er zijn en krijgen ze desgewenst instructie over de teelt.

Weinig gevoel voor bloemen

Terwijl aan het ene eind van de kas nog wordt gebouwd, worden aan het andere eind de eerste

plantjes al gepoot. Harteveld heeft de stekjes zelf gemaakt in speciaal gebouwde stekkasjes. Het hout van de stekjes is afkomstig uit Nederland.

Met behulp van zijn Chinese assistente instrueert hij zijn medewerksters hoe ze de plantjes moeten potten; op vaste afstand van elkaar en naast het gaatje in de bevoeiings slang. Een paar keer gaat het bijna mis. In haar ijver om de slangen recht te leggen, trekt een van de vrouwen zo hard dat de aanvoerpijp bijna breekt. Een ander krijgt de deksel niet van de doos met rozenplantjes en schudt er eens flink aan. Tot afgrijzen van Harteveld, die vreest voor de kwetsbare stekjes. De schade valt mee, maar het brengt hem wel tot de verzuchting dat zijn veertig medewerkers nog weinig gevoel hebben voor bloemen.

Ook netheid is een probleem. Harteveld: „De rommel opruimen was er in het begin niet bij. Bovendien werd er flink geroookt in de kas. Dat kan natuurlijk niet; we zijn een Nederlands bedrijf en we houden daarom de Nederlandse maatstaven aan voor hygiëne en netheid. Door te blijven hameren op een paar elementaire regels, begint dat nu wel door te dringen.”

Een ander probleem waar Harteveld tegenaan loopt, is het gebrek aan kennis bij toeleveranciers en installateurs. „Dingen die voor ons doodnormaal zijn, zoals het telen op substraat, de computer voor de bemesting en de verwarming, zijn voor hen helemaal nieuw. De installateurs moet je van A tot Z uitleggen wat en hoe je het wilt hebben. En dan nog moet je er bovenop zitten, want anders gaat het toch weer verkeerd.”

Ook toeleveranciers zijn niet ingesteld op bedrijven van meer dan een halve hectare. Bestrijdingsmiddelen bijvoorbeeld worden geleverd in hoeveelheden geschikt voor een rugspruit van vijf liter.

Al met al is het opzetten van een bedrijf in China geen sinecure. Afgaand op de beelden van Beijing en Shanghai lijkt het land modern, maar het platteland is nog tamelijk primitief. Hoewel er flink wordt geïnvesteerd in infrastructuur, zijn de wegen slecht en kost het veel tijd om dingen te regelen.

Van den Berg: „Dankzij de groeiende welvaart nemen Chinezen steeds vaker een bloemetje mee. Dat schept mogelijkheden voor Nederlandse tuinders en toeleveranciers die niet bang zijn voor een beetje pionieren.” <

Meer informatie over de bloemeteelt in China en over PSOM-subsidie vindt u op:

www.vakbladvoordebloemisterij.nl

Cok Harteveld zal vanaf volgende week maandelijks een column schrijven over zijn ervaringen in China.

Samenvatting

In China is een enorme markt voor bloemen en de economie groeit sterk. Daarom heeft Van den Berg Roses een kwekerij in het land opgezet. Dit viel echter nog niet mee. Ook voor de Chinese medewerkers was het even wennen aan de Hollandse manier van werken.